



Nyhedsbrev, SN 64, December 2012

Stiftet onsdag den 12. juni 2008

Foreningen Svend Gønge

Pro honore patriae

Følgende har vi modtaget fra trofaste læsere og skribenter til SN:

Foreningen Svend Gønge

Møllergaarden 3,
4750 Lundby
Tlf.: 6130 1004

goenge@lundbyweb.dk

www.svvsogne.dk

Bestyrelse:

Formand:

Peter Sten Hansen

Næstformand:

Villy Lorich

Kasserer:

Jens Hallqvist

Sekretær:

Jens Beck

Bestyrelsesmedlem:

Gunnar Stobbe

Redaktion på SN:

Jens Beck,

svendgoengepoulsen@gmail.com

En lille stump Birkerød historie

Birkerød kirke er fra middelalderen og er bygget i romansk stil. Tårnet er kommet til i begyndelsen af 1300-årene. Udover at kirken er udsmykket med spændende kalkmalerier, er der et stykke usædvanligt kirkeinventar. Det er et sæt fodlænker, som har været brugt af Henrik Gerner, der var sognets præst i svenskekrigenes tid.

Danmark havde erklæret Sverige krig i 1667, men uheldigvis havde svenskerne besat hele Sjælland undtagen København. Besættelsen gik ud over de fastboende, og præstegården i Birkerød var ikke gået ram forbi, så præsten Henrik Gerner var temmelig irriteret over de fremmede. Sammen med flere fra egnen planlagde præsten et stormløb mod Kronborg, hvor den svenske konge måske kunne tages til fange, så krigen kunne afsluttes. Planerne var godt gennemarbejdet og godkendt af kong Frederik den 3. Imidlertid blev et brev med planerne opsnappet af svenskerne og de sammensvorne fængslet i Kronborg. Tre blev dødsdømt, heriblandt Henrik Gerner. Den første af de tre blev henrettet, medens præsten og den tredje blev holdt i fangenskab i de 8 måneder og senere sat på fri fod som led i en handel, hvor de blev udvekslet med en tilfangetaget svensk gesandt.

Henrik Gerner vendte tilbage til sit sogn i Birkerød og havde sine lænker med som et uhyggeligt minde. Senere blev han udnævnt til biskop i Viborg. Der fortælles, at han fik en mærkværdig død, idet et stykke kød satte sig fast i halsen, således at han hverken kunne indtage vådt eller tørt. Da det gik op ham, at tiden var ved at rinde ud, tog han afsked med denne verden, lagde sig selv i kisten og døde.



Henrik Thomesøn Gerner (1629 — 1700) var sognepræst i Birkerød i den korte tidsperiode, hvor historierne om Gøngenhøvdingen foregår. I dag står han på en sokkel og skuer mod den kirke, hvori hans lænker opbevares.

Ambassadører:

Godsejer, Kammerherre og Hofjægermester,
Bernt Johan Collet, Lundbygård.

Hofjægermester og Godsejer,
Peter Zobel, Bækkeskov.

Godsejer,
Peter Oxholm Tillisch, Rosenfeldt.

Godsejer,
Gerner Wolff-Sneedorff, Engelholm.

Godsejer,
Peter Henrik Tesdorpf, Gjorslev Gods.

Godsejer,
Marianne Holst, Nysø.

Regionsmedlem,
Peter Madsen, Rone Klint, Præstø.

Borgmester,
Marie Stærke, Køge kommune.

Borgmester,
Henrik Holmer, Vordingborg Kommune.

Borgmester,
Carsten Rasmussen, Næstved Kommune.

Tidl. borgmester,
Henning Jensen, Næstved Kommune.

Borgmester,
Poul Arne Nielsen, Stevns Kommune.

Borgmester,
Knud Erik Hansen, Faxe Kommune.

Tidl. borgmester,
René Tuekær, Faxe Kommune.



Efter en lang arbejdsproces med at gøre lokalerne klar, blev Cafe Snaphanen indviet lørdag den 24. november. Lagkager, sandwich og kaffe stod klar, da dørene blev åbnet kl. 15. Mange ”gønger” mødte op i deres flotte dragter, og omkring 100 dukkede op i løbet af de tre timer, indvielsen varede. Da lokalet efterhånden var fyldt til bristepunktet tog formanden for Snaphanen Café & Butik, Nils Glud, ordet og bød de fremmødte velkommen. Nils fortalte om arbejdet med at få gjort lokalerne klar og sagde også, at han var stolt af de frivillige og det store arbejde, de havde gjort.

”Ingen af os har prøvet sådan noget her før”. Herefter gav han ordet til socialudvalgsformand Mette Høgh Christiansen, som repræsenterede Vordingborg Kommune ved åbningen. Mette Høgh Christiansen havde forfattet et lille eventyr til lejligheden, som handlede om den lille by, hvor butik efter butik var lukket, og hvor dem, der betød mest for lillebyen, menneskene, tog deres liv i egne hænder og åbnede først en Snaphanen Butik og i dag den 24. november 2012 Snaphanen Café. Mette lykønskede Lundby med den nye cafe og var rigtig glad på byens vegne.



Chr. IV med gæster

Herefter blev der drukket kaffe, spist lagkage og sandwich. Snaphanen Café, der ligger på Lundby Hovedgade 95, 4750 Lundby, vil fremover holde åbent torsdag-søndag fra kl. 15-21. Cafeen serverer forskellige slags kaffe, te, øl, vin og vand, og det bliver muligt at købe et lille måltid mad, som Snaphanen Café får leveret fra det lokale pizzeria lige ved siden af caféen.

Caféen og butikken mangler flere frivillige, så hvis nogle af vore

Tidl. folketingsmedlem,
socialrådgiver,
Hanne Reintoft

Tidl. folketingskandidat
Gina Øbakke,

Generalløjnant,
Kjeld Hillingsø

Turistchef,
Lars Nielsen
Køge Kommune

Museumsdirektør,
Keld Møller Hansen
Vordingborgmuseerne

Borgmester,
Anders Pettersson,
Osby Kommun.

Viceborgmester,
Erland Nilsson,
Osby Kommun.

Kultur- og fritidschef,
Tommy Johansson,
Osby Kommun.

Formand for Föreningen
Snapphaneland,
Hans Gardelid,
Osby.

Tidl. ordförande i Föreningen
för Snapphanelandet,
Marco van Brink,
Osby.

Formand for Hembygds-
föreningen,
Erik Ralsgård,
Osby.

trofaste læsere har fået lyst til at være med til et sjovt og spændende arbejde, kan I kontakte os. Enten i åbningstiden i butikken (kl. 13–21 alle dage) eller i cafeen torsdag–søndag kl. 15–21. Desuden kan man kontakte Carsten Bruun på tlf. 4083 9593 eller pr. mail:

carsten.bruun@mail.dk



Socialudvalgsformand, Mette Christiansen klipper snoren

Jytte Høi Hammer og fotos Jens Beck.

Vi har en masse aktive og gode læsere...

Efter Poul Erik Niensens spændende artikel om Sydsjællands Vildtbane, Chr. IVs Vildtbane, har vi modtaget gode og spændende indlæg. Læs f.eks. dette:

Kongens arkitekter planlagde den nye vildtbanegrøft allerede i 1701-03; men der var hverken penge eller mandskab til at gennemføre projektet. Projektet startede i 1710; men det gik meget langsomt. 1713 fik Frederik d. 4. foræret 10.000 krigsfanger i slaget mod Stenbock. De blev ført fra Gøteborg til Jylland. De fleste blev ført til Skanderborg. De blev sat til, at grave grøfter ved vildtbanen ved Skanderborg.

3.000 blev ført til Sjælland. Nogen blev brugt til Tvangsarbejde ved Antvortskov; men størsteparten blev brugt til at grave Vildtbanegrøften ved Vordingborg Ryttergods. Efter sigende skulle 300 svenskere ligge begravet i volden efter anstrengelserne.

Der blev oprettet 6 porte ved de 6 nordgående veje. Udover de nævnte V. St. Røttinge, Skovbygård, Hammer-Torup og Hammer. Den ved Gl. Tappernøje blev kaldt Kongeporten, da den lå ved Kongevejen Vordingborg- København

Der var 6 opsynsmænd, der boede i de 6 huse ved de 6 porte. De skulle holde øje med Krybskytter. Krybskytteri var "halsløs ger-

ning”, d.v.s., at det var af med knoppen, hvis man blev taget i krybskytteri.

Den blev bygget til at holde kronhjorte m.m. indenfor; men der var opsyn ved portene og man skulle have pas for at passere dem. Den blev brugt til at holde de ”vornede” stavnsbundne bønder inde med.

Derfor blev vildtbanegrøften også Sproggrænse(stødgrænsen) mellem det milde Sydsjællandske og Det drævende ”Sjæælla-andske” sprog.

Da ryttergodset blev nedlagt blev Porthusene til kroer eller smugkroer.

Oplysningerne har jeg fra en bog fra Rigsarkivet i 2008.

Hilsen Vagn Boberg Nielsen.
Medlem af FSG



”Kalvehavehuset” på Frilandsmuseet i Sorgenfri

Bestyrelsen i FSG er stadig i gang og på jagt efter et svar på hvordan Svend Poulsen mon har boet. Vi er ganske sikre på lokationen, men hvilket slags hus var det? Mest sandsynligt er et gadehus, altså et hus placeret på fællesarealet i Lundby.

Vi har tidligere søgt efter inspiration i Middelalderlandsbyen, Brøndby, men her var der for det meste tale om bullhuse. Vi er ret sikre på, at Svend boede i et bindingsværkhus.

Med på vor tur ind til Frilandsmuseet havde vi allieret os med tækkemand, John Kuntze og hustru Hanne. John arbejder på Frilandsmuseet med registrering, opmåling og tækning af bevaringsværdige huse. Det er rigtig spændende, hvad fremtiden gemmer til os.



Gunnar, Hanne, John og Birgit ved Kalvehavehuset.



Jens Hallqvist alias Hans Nansen

70 år

Jens tog i 1959 realeksamen fra Lundtofteskolen i Lyngby, og fortsatte med en titel som cand. agro. fra planteavlslinien på Den Kgl. Vetr. Landbohøjskole. 9-10 forskellige ansættelser har givet Jens en usædvanlig indsigt i tilværelsens forskellige niches. Den seneste var som chef for Sydsjællands Landbrugsskole i Lundby. Siden 2002 har Jens nydt livet som pensionist. Men hvilken pensionist?

Jens fejrede sin 70 årsdag i Lundby Medborgerhus med en stor del af os der holder så meget af ham. Vi var godt 100 mennesker, familie, erhvervsfolk og ikke mindst utallige fra foreninger og institutioner, som Jens utrættelig har bidraget til med sine erfaringer og glade sind. Når nogen beder om assistance har Jens altid ”Ja hatten” på. Således også hos FSG, hvor Jens har fungeret som kasserer i mange år.

Tillykke Jens, og tak.



Links til billedarkiver

[Gøngemarked 2010](#) , [Gøngemarked 2010 - kostymer](#) , [Gøngefest 21.august 2010](#), [Debatdag 6.nov 2010](#), [Gønger i Lönsboda](#),

[Gøngemarked 2011](#) , [Gønger på Bakkebølle Strand 140412](#), [Gøngemarked 2012](#), [Snaphane Cafe indvielse nov. 2012](#),

(Tryk evt. CTRL og klik så på et link)

Hold din næste fest i Medborgerhuset Lundby

Medborgerhuset Lundby er rammen om Foreningen Svend Gønges mange møder. I Medborgerhuset Lundby kan du leje et fest- eller mødelokale for fra 500 kroner.

Vi har fleksibel udlejning, efter dine behov:

Krostuen: 500 kr., Stor og lille sal: 2500 kr.,

Hele huset (stor og lille sal og krostuen) 3000 kr.

Priserne er uden rengøring og depositum på 1000 kr.

Med i lejen er adgang til køkken, service, udendørs terrasse og græsplæne, og to petanquebaner.

Ring og hør nærmere på tlf. **5133 3771**

Medborgerhuset Lundby

Banevej 4, 4750 Lundby - 50 meter fra Lundby Station

Hjemmeside: www.syvsogne.dk

